



Datum
2024-03-18

Dnr
LKS 2024-000046

Avdelning hållbar utveckling och kvalitet
Stina Norén
stina.noren@lysekil.se

Remissyttrande - Åtgärder för en bättre bostadsförsörjning

Sammanfattning

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet har tagit fram en promemoria med förslag till åtgärder för en bättre bostadsförsörjning. Åtgärderna innefattar ändringar i lagen om kommunens bostadsförsörjningsansvar, lagen om riktlinjer för kommunala markanvisningar samt i mindre omfattning plan- och bygglagen och offentlighets- och sekretesslagen.

Lysekils kommun har i remiss blivit inbjuden till att lämna synpunkter på förslagen och materialet i promemorian. Remissvaret ska ha kommit in till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet senast den 15 april 2024.

Kommunstyrelseförvaltningen bedömer sammanfattningsvis att förslagen i promemorian i sin helhet gagnar den kommunala planeringen av bostadsförsörjning samt motverkar en aktiv medverkan till bosättning i annan ort genom social dumpning. Förvaltningen vill däremot uppmärksamma att flera av ändringarna innebär ökade kostnader och en ökad arbetsbelastning för handläggare, särskilt i mindre kommuner, vilket kan få negativa konsekvenser för hantering av andra ärenden om ej ytterligare åtgärder utförs.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att överlåta förvaltningens tjänsteskrivelse som sitt remissvar i ärendet.

Ärendet

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet har tagit fram en promemoria med förslag till åtgärder för en bättre bostadsförsörjning. I promemorian föreslås att det ska bli obligatoriskt för kommuner att under vissa förutsättningar tillhandahålla hyresgarantier till barnfamiljer. Syftet är att underlätta för barnfamiljer som saknar egen bostad att kunna få tillträde till en sådan. Vidare tydliggörs att kommunala bostadsförmedlingar får förmedla bostäder som reserverats utifrån olika behov och erbjuda förturer utan att det påverkar möjligheten att ta ut köavgift av de sökande.

I syfte att skapa bättre förutsättningar för att samordna kommunala bostadsförsörjningsåtgärder och planeringen för bostadsbyggande föreslås ett antal förtydliganden i lagen (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar. Ändringarna innebär att kommunerna ska redogöra för behovet av tillskott av bostäder och ta hänsyn till behovet av samordning med andra kommuner både i planeringen och när åtgärder för bostadsförsörjningen vidtas. Uppgiften att verka för att kommunal samordning kommer till stånd föreslås liksom tidigare ligga på länsstyrelserna. I promemorian föreslås också att lagen (2014:899) om riktlinjer för kommunala markanvisningar ges ett uttryckligt bostadsförsörjningssyfte.

Åtgärderna i promemorian innebär även mindre ändringar i plan- och bygglagen samt offentlighets- och sekretesslagen.

De nya reglerna föreslås träda i kraft den 1 januari 2025.

Lysekils kommun har i remiss av promemorian blivit inbjuden till att lämna synpunkter på förslagen och materialet i promemorian. Remissvaret ska ha kommit in till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet senast den 15 april 2024.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen har, med hjälp av tjänstepersoner från socialförvaltningen och samhällsbyggnadsförvaltningen, granskat och tagit fram ett svar på remissen. Nedan följer en sammanställning av samtliga synpunkter.

Ändringen i lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar innebär bland annat att kommunen ska redogöra för behovet av tillskott av bostäder och ta hänsyn till behovet av samordning med andra kommuner i bostadsförsörjningsarbetet. Kommunstyrelseförvaltningen är positiv till detta och menar att det ej kommer innebära mycket merarbete då detta till stor del redan ingår i arbetet med riktlinjer för bostadsförsörjning, som kommunen ansvarar för att uppdatera minst en gång per mandatperiod.

Förvaltningen är även positiv till att kravet om att kommunen ska anta riktlinjer för bostadsförsörjning byts ut till att anta en handlingsplan för bostadsförsörjning. Det blir med det mer tydligt att planering för bostadsförsörjning är ett framåtriktat arbete där mål och planerade insatser ska utgöra ett verktyg för prioritering och beslutsfattande i det löpande arbetet och för den årliga kommunala budgeten.

I promemorians förslag framkommer att hyresgarantier endast kan ges om den enskilde med familj bor och har sin bostad i kommunen. Förvaltningen ser det som mycket positivt då det motverkar en aktiv medverkan till bosättning i annan ort genom social dumpning.

Att barnfamiljer får bättre förutsättningar att erhålla stadigvarande bostad, genom hyresgarantier, är positivt. I promemorian fokuseras det däremot inte på de konsekvenser som förslaget kan medföra i mindre kommuner där bostadslösheten inte är utbredd och där hyresvärdar redan är villiga att acceptera ekonomiskt bistånd som inkomst. I mindre kommuner kommer förslaget till administrering av rätten till hyresgarantin, även i de fall då det ej är behov för garantier, ökade kostnader och arbetsbelastning i kommunen i så stor utsträckning att det riskerar att gå på bekostnad av hanteringen av andra ärenden. Att hyresvärdar kan komma att öka sitt krav riskerar även att skapa osäkerhet i ett sedan tidigare stabilt system i kommunerna.

De flesta kommuner kommer troligtvis att lägga funktionen att utreda rätten till hyresgarantin inom individ- och familjeomsorgsverksamheten (IFO). Att en enskild hamnar i skuld till kommunen vid obetald hyra skadar relationen som kommunens socialtjänst och invånare ska ha.

Det är bra att markanvisningar kopplas ihop med bostadsförsörjningsprogrammet redan i ett tidigt skede. Det kan däremot innebära att markanvisningarna blir mer omfattande och att det krävs en större insats av ansvarig handläggare på kommunen. Detta bedöms däremot endast vara aktuellt under en övergångsperiod till dess att de nya direktiven har satts på plats.

Ändringarna i plan- och bygglagen samt offentlighets- och sekretesslagen bedöms ej påverka kommunens arbete.

Kommunstyrelseförvaltningen bedömer sammanfattningsvis att förslagen i promemorian i sin helhet gagnar den kommunala planeringen av bostadsförsörjning. Förvaltningen vill däremot uppmärksamma att flera av ändringarna innebär en ökad arbetsbelastning för kommunhandläggare, särskilt i mindre kommuner, vilket kan få negativa konsekvenser för hantering av andra ärenden om ej ytterligare åtgärder utförs.

Karolina Samuelsson
Kommundirektör

Stina Norén
Översiktsplanerare

Beslutsunderlag

Promemoria - Åtgärder för en bättre bostadsförsörjning

Beslutet skickas till

Kommunstyrelseförvaltningen
Landsbygds- och infrastrukturdepartementet, li.remissvar@regeringskansliet.se
med kopia till li.bb@regeringskansliet.se